

LATINSKÁ AMERIKA

NEROSTNÉ BOHATSTVÍ

- bohatá ložiska energetických surovin
- málo potřebného kapitálu a technických možností pro zvýšení produkce a komplexní geologický průzkum potenciálních ložisek...

Ropa:

- odhady ropných rezerv – cca 16 mld. t
 - z toho Venezuela 8,1 mld. t, Mexiko 6,9 mld., Brazílie 320 mil., Argentina 315 mil., Kolumbie 225 mil., Ekvádor 213 mil., Trinidad a Tobago 81 mil., Peru 68 mil.

- roční těžba ropy– celkem přes 500 mil. t

1. Mexiko - 175 mil. t (2005)

2. Venezuela - 150 mil. t

3. Brazílie - 83 mil. t

4. Argentina - 34 mil. t

5. Kolumbie - 27 mil. t

6. Ekvádor - 27 mil. t

(USA - 256 mil. t, Kanada - 105 mil. t)

Zemní plyn:

1. Argentina - 45,8 mil. m³ (2005)

2. Mexiko - 43,3 mil. m³

3. Trinidad a Tobago - 30,3 mil. m³ (rychlý nárůst)

4. Venezuela - 28,8 mil. m³

5. Brazílie - 9,8 mil. m³

(USA - 512 mil., Kanada - 186 mil.)

Uhlí:

- uhelné bohatství zatím málo prozkoumané, ale určitě jde o značné zásoby (Venezuela, Mexiko)
- roční produkce (2005)
 1. Kolumbie - 65 mil. t
 2. Mexiko - 11,9 mil. t
 3. Venezuela - 7,9 mil. t
 4. Brazílie - 6,9 mil. t(USA - 1131 mil., Kanada - 72 mil.)

Železná ruda:

- značné zásoby; největším vývozcem Brazílie (přes 110 mil. t ročně)
 1. Brazílie - 185 mil. t (2005)
 2. Venezuela - 13 mil. t
 3. Mexiko – 7 mil. t
 4. Chile - 4,8 mil. t
 5. Peru - 4,6 mil. t(USA - 34,2 mil., Kanada - 19 mil.)

Další nerostné suroviny:

- **bauxit (v závorce oxid hlinitý)**

1. Brazílie - 19,8 mil. t (5,3 mil. t, 2005)
2. Jamajka - 14,1 mil. t (4,1 mil.)
3. Venezuela – 5,9 mil. t (1,9 mil.)
4. Surinam - 4,6 mil. t (2,0 mil.)
5. Guyana - 1,5 mil. t

- **stříbro**

1. Peru - 3,2 tis. t (1. místo na světě, 2005)
2. Mexiko – 2,9 tis. t (2. místo na světě)
3. Chile – 1,4 tis. t
4. Bolívie – 420 t
(USA – 1,23 tis. t, Kanada – 1,12 tis. t)

- zlato

1. Peru – 207,8 t (2005)
2. Brazílie – 41,2 t
3. Chile – 40,4 t
4. Kolumbie – 35,8 t
5. Mexiko – 30,4 t
6. Argentina – 30,0 t
(USA 256 t, Kanada 118 t)

- měď

1. Chile – 5320 tis. t (1. na světě, 2005)
2. Peru – 1010 tis. t
3. Mexiko – 425 tis. t
4. Argentina – 188 tis. t
5. Brazílie – 131 tis. t
(USA 1140 tis. t, Kanada 566 tis. t)

- **cín**

1. Peru – 42 tis. t (3. na světě, 2005)
2. Bolívie – 18,7 tis. t
3. Brazílie – 12,5 tis. t

- **nikl**

1. Kolumbie – 89 tis. t (2005)
2. Kuba – 72 tis. t
3. Brazílie – 52 tis. t
4. Dominikánská rep. – 46 tis. t
5. Venezuela – 20 tis. t
(Kanada 198 tis. t)

- **uran**

1. Brazílie – 300 t (2004) – 110 t (2005) – 190 t (2006)
2. Argentina – jednotky t
(Kanada 11600 t, USA 1039 t)

- **platina** – Kolumbie 1,1 tis. t (Kanada 15 tis., USA 3,9 tis., 2005)
- **olovo** – Peru (319 tis. t), Mexiko (130 tis.t), Brazílie, Bolívie (USA 426 tis. t, Kanada 72 tis.)
- **zinek** – Peru (1,2 mil. t), Mexiko (470 tis. t), Brazílie (160 tis. t), Bolívie (159 tis. t), Chile (Kanada 755 tis. t, USA 748 tis. t)
- **mangan** – Brazílie 1,6 mil. t, Mexiko 180 tis. t
- **wolfram** – Bolívie 522 t, Brazílie 250 t (Kanada 700 t)
- **fosfáty** – Brazílie 6,1 mil. t, Venezuela, Kolumbie (USA 36 mil. t, Kanada 1 mil. t)
- **diamanty** – Guyana (350 tis.), Brazílie (300 tis. karátů), Venezuela (Kanada 12,3 mil.)
- **kobalt** – Kuba (3,6 tis. t), Brazílie (Kanada 5,5 tis. t)

- rostoucí význam těžby tzv. strategických surovin
 - thorium, zirkon, monazitový písek, ...
 - výskyt hlavně v Brazílii

HOSPODÁŘSTVÍ

- Latinská Amerika patří i přes bohaté přírodní zdroje spíše k zaostalejším částem světa
- 300 let koloniálního režimu - pomalý rozvoj výrobních sil
- nové nezávislé státy ekonomicky slabé a snadno ovlivnitelné zahraničním kapitálem (hlavně V. Británie, později Francie, Německo)
- základní znaky hospodářství Latinské Ameriky
 1. rozhodující role těžebního průmyslu, zemědělství zaměřené na monokultury – vývoz
 2. silná závislost ekonomiky na světovém trhu
 3. vedoucí postavení zahraničního kapitálu v hospodářství
 4. stále slabý rozvoj průmyslu a především výrobních prostředků
 5. nedostatečný rozvoj zemědělství, nízká produktivita práce (latifundie), přelidnění venkova

- region má ve světovém hospodářství význam jako dodavatel zemědělských surovin (a potravin) a nerostných surovin
- cca 87 % světové produkce kávy, 65 % ledku, 43 % stříbra, 38 % vanadu, 23 % měďné rudy, 17 % olovnaté rudy, 25 % ropy apod.
- velký exportér pšenice, lněného semena, vlny, masa
- tempo hospodářského růstu regionu cca 2-5 % ročně (nejrychleji Chile, Brazílie, Mexiko)
- velké rozdíly v HDP/obyv. (2007)
 - Mexiko 8250 USD, Chile 7380 USD, Venezuela, Brazílie kolem 6000 USD
 - Haiti 565 USD, Nikaragua 920 USD, Bolívie, Guyana přes 1100 USD
- velký zahraniční dluh v mnoha zemích, navíc dynamicky se zvyšuje...

- problémem byla velmi vysoká inflace – znak hospodářské nerovnováhy
 - v 90. letech - Peru, Surinam, Guyana, Nikaragua, Venezuela, Uruguay i přes 50 %
 - Brazílie 1993-1994 – 2000 %!
 - současnost – Venezuela, Argentina, Jamajka, Kostarika, Haiti – přes 10 %
- u silně zadlužených zemí dlužná částka může převyšovat roční HDP – Panama, Nikaragua, Jamajka, Honduras
- snaha o řešení složitého problému zahraničních dluhů, upevňování vzájemných hospodářských styků, postupné vytváření regionálního společného trhu

Hospodářské integrace:

- cíl – usnadnit a prohloubit vzájemný obchod a ekonomickou spolupráci
- vývoj v Latinské Americe
 - 1970 – Andský pakt, sídlo v Limě, 5 členů
 - 1973 – CARICOM – Karibské společenství a společný trh, Georgetown, 15 členů
 - 1989 – NAFTA – Severoamerická zóna volného obchodu, 3 členové (Mexiko od r. 1993)
 - 1989 – APEC – Hospodářské sdružení zemí Pacifiku, Singapur, 21 členů
 - 1995 – MERCOSUR – Společný trh Jihu, Buenos Aires, 5 členů
- problémy při vytváření integračních seskupení
 - podřízenost požadavkům vyspělých ekonomik, vnitřní nestabilita, vysoká zadluženost

- ALADI – Latinskoamerické hospodářské sdružení
 - ale pokles vzájemné obchodní výměny
- OAS – Organizace amerických států (1948, platnost charty od r. 1951)
 - zaměření na hospodářské a sociální problémy kontinentu, rozpory mezi USA a ostatními...
 - snaha vytvořit celoamerický jednotný trh
- CACM – Společný středoamerický trh
- BCIE – Středoamerická banka hospodářské integrace
- CDB – Karibská rozvojová banka
- ECLAC – Hospodářská komise pro Latinskou Ameriku a Karibik
- LAES – Latinskoamerický hospodářský systém

Zemědělství

- nejdůležitější výrobní odvětví hospodářství Latinské Ameriky
- cca 21 % ekonomicky aktivního obyvatelstva
- regionální diference v zaměstnanosti v zemědělství, většinou mezi 10-20 %
 - Haiti cca 62 %
 - Venezuela 9 %, karibské ostrovy ještě méně (Portoriko 2,3 %)
- charakteristické znaky zemědělství
 - půda v rukou soukromých vlastníků
 - extenzívně obdělávaná
 - zaměřená na monokulturu

75 % obdělávané půdy v rukou velkostatkářských vlastníků (s výjimkou Kuby), zbytek připadá na malé a střední rolníky (tzv. peoni, ejidos, ...)

- snaha o intenzifikaci a modernizaci zemědělství, a tím zvyšování produktivity
 - především Brazílie, Mexiko a Argentina
- odevzdávání ladem ležící půdy bezzemkům
 - drobné a střední zemědělské podniky, zajištění potřebných finančních prostředků
- zvyšuje se masná a mléčná produkce
 - intenzifikace chovu skotu, prasat a drůbeže
 - zabezpečení příslušné krmivové základny
- rozšiřuje se zemědělská infrastruktura
 - skladování, konzervování, doprava a odbyt
- rozšiřuje se též zřizování zpracovatelských kapacit u producentů

- velký význam produkce:
 - tropických (plantážních) rostlin - kávovník, kakaovník, cukrová třtina, bavlník, tabák
 - obilovin - pšenice, kukuřice, ječmen
- průmyslové rostliny
 - kaučukovník, chininovník, vanilka,, vzácné dřeviny – hlavně Amazonie
 - quebracho, čaj maté – obl. Paraná, Chaco, Paraguay
- chov dobytka – zejm. hovězí dobytek, dále ovce, prasata
 - jižní Brazílie, Paraguay, Argentina, Chile
 - v Andách také muly, osli, lamy
- lesy bohaté na vzácná dřeva – Střední Amerika
 - mahagon, eben, balza

- struktura využití půdy
 - Jižní Amerika – lesy 46 %, TTP 28 %, orná půda 6 %, ostatní 20 %
 - Severní Amerika – lesy 31 %, TTP 16 %, orná půda 12 %, ostatní 41 %
- počet obyvatel, které užíví 1 zemědělec
 - USA 470, Kanada 368
 - Argentina 89, Brazílie 26, Mexiko 16, Guatemala 13
 - Peru 7,4, Haiti 3,5

Rostlinná výroba (produkce v r. 2005):

- pšenice

1. Argentina – 12,6 mil. t
2. Brazílie – 4,7 mil. t
3. Mexiko – 3,0 mil. t
(USA 58,7 mil., Kanada 26,8 mil.)

- rýže

1. Brazílie – 13,2 mil. t
2. Kolumbie – 2,5 mil. t
3. Peru – 2,5 mil. t
(USA 10,1 mil.)

- kukuřice

1. Brazílie – 35,1 mil. t (3. místo na světě)
2. Argentina – 20,5 mil. t
3. Mexiko – 18,0 mil. t
(USA 282 mil., Kanada 9,5 mil.)

- **sorgo**

1. Mexiko – 5,5 mil. t
2. Argentina – 2,9 mil. t
3. Brazílie – 1,5 mil. t
(USA 10 mil.)

- **maniok**

1. Brazílie – 25,9 mil. t (2. místo na světě)
2. Paraguay – 4,8 mil. t

- **cukr (zejm. třtinový)**

1. Brazílie – 29,5 mil. t
2. Mexiko – 5,8 mil. t
3. Kolumbie – 2,7 mil. t
4. Argentina – 2,1 mil. t
5. Kuba – 2,1 mil. t

- **cukrová třtina**

1. Brazílie – 423 mil. t (1. místo na světě)
2. Mexiko – 45,2 mil. t
3. Kolumbie – 39,8 mil. t
4. Guatemala – 19,1 mil. t
5. Argentina – 18,8 mil. t
6. Kuba – 11,6 mil. t (36,4 mil. v r. 2000, 81,8 mil. v r. 1990 !)
(USA 25,3 mil.)

- **banány**

1. Brazílie – 6,7 mil. t (2. místo na světě)
2. Ekvádor – 6,1 mil. t (4. místo)
3. Kostarika – 2,4 mil. t
4. Mexiko – 2,3 mil. t
5. Kolumbie – 1,8 mil. t
6. Honduras – 0,9 mil. t
7. Venezuela, Dominikánská rep. – přes 0,5 mil. t

- **pomeranče**

1. Brazílie – 17,9 mil. t (1. místo na světě)
2. Mexiko – 4,1 mil. t (3. místo)
(USA 9,5 mil. t)

- **citróny**

1. Mexiko – 1,8 mil. t (1. místo na světě)
2. Argentina – 1,4 mil. t (3. místo)
3. Brazílie – 1,0 mil. t

- jablka

1. Chile – 1,35 mil. t
2. Argentina – 1,27 mil. t
3. Brazílie – 0,85 mil. t
(USA 4,4 mil.)

- vinné hrozny

1. Argentina – 1,5 mil. t
2. Chile – 0,93 mil. t

- avokádo

1. Mexiko – 1,02 mil. t (1. místo na světě)
2. Kolumbie – 186 tis. t
3. Brazílie – 169 tis. t
4. Chile – 163 tis. t
5. Dominikánská rep. – 114 tis. t
(USA 256 tis.)

- mango

1. Mexiko – 1,68 mil. t
2. Brazílie – 1,35 mil. t

- papája

1. Brazílie – 1,6 mil. t (1. místo na světě)
2. Mexiko – 0,7 mil. t

- luskoviny (celkem)

1. Brazílie – 3,0 mil. t
2. Mexiko – 1,5 mil. t
(Kanada 4,8 mil., USA 2,2 mil.)

- sója (velmi rychlý růst produkce)

1. Brazílie – 51,2 mil. t (2. místo na světě)
2. Argentina – 38,3 mil. t
3. Paraguay – 4,0 mil. t
(USA 75 mil.)

- fazole

1. Brazílie – 3,0 mil. t (1. místo na světě)
2. Mexiko – 1,2 mil. t
(USA 1,2 mil. t)

- **bavlníkové semeno**

1. Brazílie – 1,8 mil. t
2. Mexiko – 215 tis. t
3. Argentina – 171 tis. t
(USA 7,7 mil.)

- **bavlníková vlákna**

1. Brazílie – 410 tis. t (2001)
2. Argentina – 320 tis. t

- **podzemnice olejná**

1. Argentina – 593 tis. t
2. Brazílie – 315 tis. t
(USA 2,2 mil.)

- **kokosové ořechy**

1. Brazílie – 3,2 mil. t
2. Mexiko – 1,1 mil. t (2004; 110 tis. t v 2005, 2006)

- **slunečnicová semena**

1. Argentina – 3,7 mil. t (3. místo na světě; 6 mil. t v r. 2000)
(USA 1,8 mil.)

- **káva**

1. Brazílie – 2,14 mil. t (1. místo na světě)
2. Kolumbie – 693 tis. t (2. místo)
3. Mexiko – 288 tis. t
4. Guatemala – 257 tis. t
5. Honduras – 191 tis. t
6. Peru – 175 tis. t
7. Kostarika – 132 tis. t

- **kakao**

1. Brazílie – 209 tis. t (5. místo na světě)
2. Ekvádor – 94 tis. t
3. Kolumbie – 37 tis. t
4. Mexiko – 36 tis. t
5. Dominikánská rep. – 31 tis. t

- **tabák**

1. Brazílie – 890 tis. t
2. Argentina – 165 tis. t

Živočišná výroba (stavy, produkce v r. 2005):

- skot

1. Brazílie – 207 mil. ks (2. místo na světě)
2. Argentina – 51 mil.
3. Mexiko – 29 mil.
4. Kolumbie – 26 mil.
(USA 95 mil.)

- produkce mléka

1. Brazílie – 25,3 mil. t
2. Mexiko – 9,9 mil. t
3. Argentina – 8,1 mil. t
(USA 80 mil., Kanada 8,1 mil.)

- hovězí maso

1. Brazílie – 7,8 mil. t
2. Argentina – 3,0 mil. t
(USA 11,2 mil.)

- **prasata**

1. Brazílie – 34,1 mil. ks (3. místo na světě)
2. Mexiko – 15,3 mil.
(USA 61 mil., Kanada 14,6 mil.)

- **vepřové maso**

1. Brazílie – 3,1 mil. t
2. Mexiko – 1,1 mil. t
(USA 9,4 mil., Kanada 1,9 mil.)

- **OVCE**

1. Brazílie – 15,6 mil. ks
2. Peru – 14,8 mil.
3. Argentina – 12,5 mil.
4. Uruguay – 9,7 mil.

- **drůbež**

1. Brazílie – 999 mil. ks
2. Mexiko – 288 mil.
(USA 2,04 mld.)

- **drůbeží maso**

1. Brazílie – 8,5 mil. t
2. Mexiko – 2,4 mil. t
(USA 15,9 mil.)

- **koně**

1. Mexiko – 6,3 mil. ks (3. místo na světě)
2. Brazílie – 5,8 mil.
3. Argentina – 3,7 mil.
(USA 9,2 mil.)

- rybolov

1. Peru – 9,4 mil. t (2. místo na světě)
2. Chile – 4,3 mil. t
3. Mexiko – 1,3 mil. t
(USA 4,9 mil.)

- dřevo, kulatina

1. Brazílie – 256 mil. m³ (3. místo na světě)
2. Mexiko – 45 mil. m³
3. Chile – 46 mil. m³
(USA 467 mil., Kanada 212 mil.)